

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer ha-Tishbi

Eliyahu Baḥur

רוחב והילא

Ṭshernoḃits, 616 = 1855

דמלה תוא

[urn:nbn:de:kobv:517-vlib-12352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:kobv:517-vlib-12352)

על פתחי בתי הנריכים או ברחובות הומיות בסתר כרי שלא יודע מי הוא הכותב . וכן מנהג עוד היום ברומי ואותן הדברים נקראים כתבות . ורוב העולם טועים וסבורים שהוא כתוב במית כטוב וכמוכות מלשון טוב ואינם מבחינים בין רע לטוב :

כתובה השטר שעושה הבעל לאשתו בשעת הנשואין נקרא כתובה סתם (סנהדרין דף כח) וכן אמרו האשה בכתובה פלגש בלא כתובה וכן תרגום ירושלמי (בראשית ל"ד) מדר ומתן פורן וכתובתא ואין כותבין כתובה בלי ויו אף על פי שהבית דנושה :

נשלמה אות הכף לכן לאלהי מרום נכף :

אות הלמד

ללב (ויקרא כ"ג) כפות חמרים תרגום אתרוגין ולזבין (שיר ז') וכן דמתה לתמר כלולבי התמר פירוש הסעיפים העליונים שבראש אילן התמרים נקראים לולבין כבולן הבית דנושה ייש אומרים שנקראים כן לפי שהם בלב התמר ובלשון אשכנז פולם וכן בלעז פאלמא :

ללית (ישעיה ל"ד) אך שם הרגיעה ללית רש"י פירש שם שדה תרגום יונתן לילין בלשון רבים וכן בפסוק (אכרת א') בימים ההם כשבת המלך בתרגום ירושלמי שדין וליין נמצא כתוב (מ"ר פ' בראשית) שאותן מאה ושלושים שנה שהיה אדם פרוש מתוה באו שדים ונתחממו ממנו והוליד שדין ורוחין ומזיקין . ובמקום אחר מצאתי ארבע נשים הם אמות השדים ללית ונעמה ואוגרת ומתלת ובספר בן סירה בשאלה הששית ששאל נכבוד נאצר אותו וזה לשונו מפני מה הבנים מתים כשהם בני שמונה ימים אמר לו מפני שללית הורגת אותם והאריך שם דרבה וקצתי לכותבם כי אינני מאמין בהם אך מנהג פשוט בינינו האשכנזים שעושין עגול סביב כותלי החדר ששוכבת בה היולדת עם נתר או גחלים וכותבין בכל כותל ארם תוה חוץ ללית וכפתח החדר מכפנים כותבין שמות שלשה מלאכים אלו סנוי וסנסנוי וממנגלוף כמו שמסרה להם ללית בעצמה בשעה שרצו המלאכים האלו לטבוע אותה בים כל זה מבואר היטב בספר בן סירה יעין שם מי שמאמין בו :

לוה

ראה
ש
ישר
שון
בו
אמר
ישר
עות

פים
מו
לש
רק
ים
בל
ית

אל
ב
ע
א
ק
ש
ה

ז
ו

לחלוחית ויש לומר שהבבא והחית מתחלפין כמו סך וסרת. עיין בערוך סרת :

למד עיין בשורש תלמוד ושם אבאריהו גם זכרתיו בשרש גמרא :

לסטים בלשון יון קורין לגולץ ליסטים וכן בדברי ר"ל ליסטים מזויין ובלשון רבים הפילו הסמך האחרונה באמרם באו עליו לסטיין לתפשו וכן עשו במלת אפטרופים בלשון רבים אמרו אפטרופין עיין בשרשו ונראה לי לפי שהסמך האחרונה אינה מן היסוד רק היא נוספת במקום רוב השמות בלשון יון ורומי כגון אליכסנדרוס ודומיהו :

לעז (תהלים קי"ד) מעם לעז: כל לשון שאינו לשון הקודש נקרא לעז ותרגומו מעמא בדבראי וכן הנוצרים קורין לבל לשון שאינו לשון רומי ברברו ומה שאנחנו קורין היהודים שבאיטליא (ת) לעזים סתם נראה לי ה"עם לפי שהם מיתחסים את עצמם לעיר רומי ואולי הראשונים שבאו לרומי מגלות בית שני לא ידעו לשון הקודש כמו שמשמע בעזרא לכן קראו אותם לעזים עד היום הזה וכן המפרשים הצרפתים והספרדים כשרוצים לכאר איזה מלה בלשון צרפתי או ספרדי אומרים בלעז :

לפי לפי כך ולפי זה אבאר בשורש פי :

לקה בדברי רבותינו זכרונם לברכה (פסיקתא פ' ב"א) למה לקו שבויים וכן (בהגדה) ובמצרים לקו כן כל לשון הבאה שאינה אלא לרדות וליסר מתורגם בלשון לקה כמו (שמות ס') ויכו שוטרי בני ישראל ולקו סרכו בני ישראל וכן (דברים כ"ה) ארבעים יכנו תרגום ילקיניה ושאר לשון הבאה מתורגם בלשון מחא וקטל והשם מלקות בתוספת מס וכשהחמה או הלכנה לוקין קורין לו לקוי ובלשון רומי ויון קורין לו קליפסים ואומר אני שלשון לקה אינו לשון הבאה כי הפעלים ממנו הם פעלים עומדים והיה לנו לומר למה ליקו שבויים וכן במצרים לקו בבנין פעל או נפעל נלקו ואינו אלא לשון סבל בלשון אשכנזי ויידן ובלעז פאטיר :

נשלמה אות הלמד בשם אשר דעת לאדם מלמד :

ממחה

(א) מגילס דף י"ז

יב

הרבה
זן אותו
הפעיל
ד עמם
ס (כ)
בלשון
אשר
שעתיד
ועיין
בחירק
זוב הם
ספרים
לא נס
כרזנס
על
פואות
ת או
לחות
לת לח
רבים
ושכנו
ואין
אית
סודת
המתו
אוכל
שהוא
ענק